

Obsah

I	VŠEOBECNÝ RÁMEC ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	1
1	REGULACE A HARMONIZACE	3
1.1	Klasifikace účetních systémů	4
1.1.1	Deduktivní postup	5
1.1.2	Induktivní postup	7
1.1.3	Kulturně sociální přístup	9
1.2	Regulace účetnictví	10
1.2.1	Regulace po linii běžného účetnictví	11
1.2.2	Regulace po linii účetních výkazů	11
1.2.3	Regulace účetnictví na příkladu USA	12
1.3	Harmonizace v rámci Evropské unie	17
1.3.1	EU čtvrtá direktiva	18
1.3.2	Ostatní účetní direktivy	20
1.3.3	Otevřené problémy	21
1.3.4	Snaha o řešení problémů	22
1.4	IAS – nástroj celosvětové harmonizace	24
1.4.1	Koncepční rámec IAS	25
1.4.2	Účetní standardy IAS	27
1.5	Vývoj finančního účetnictví	27
2	KONCEPČNÍ RÁMEC ÚČETNÍCH VÝKAZŮ (1)	33
2.1	CÍLE A CHARAKTERISTIKY ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	35
2.1.1	Cíle účetních výkazů	35
2.1.2	Kvalitativní charakteristiky výkazů	36
2.2	ZÁKLADNÍ PŘEDPOKLADY	43
2.2.1	Předpoklad trvání podniku	43
2.2.2	Akruální báze	44
2.3	STAVEBNÍ PRVKY ROZVAHY	46
2.3.1	Aktiva, závazky, vlastní kapitál	46
2.3.2	Rozpoznávání prvků rozvahy	51
2.4	STAVEBNÍ PRVKY VÝSLEDOVKY	52
2.4.1	Zisk/ztráta na akruální bázi	52
2.4.2	Definice prvků výsledovky	55
2.4.3	Obecné definice výnosů a nákladů	56
2.4.4	Rozpoznávání výnosů a nákladů	61
2.4.5	Principy přiřazování nákladů	63

3	KONCEPČNÍ RÁMEC ÚČETNÍCH VÝKAZŮ (2)	67
3.1	Pojetí kapitálu a jeho uchování	68
3.1.1	Kapitál a majetková podstata podniku	68
3.1.2	Pojetí a uchování kapitálu podle IAS	69
3.2	Modely finančního účetnictví	71
3.2.1	Vedení účetních knih, účtové osnovy	71
3.2.2	Účetnictví versus daně	76
3.3	Příklad: systémové vazby účetních výkazů	77
3.3.1	Kalendářní a hospodářský rok	77
3.3.2	Rozvaha	78
3.3.3	Výsledovka	79
3.3.4	Výkaz cash flow	84
3.4	Bilanční rovnice – nástroj zobrazení transakcí	87
4	OCEŇOVÁNÍ AKTIV A ZÁVAZKŮ	91
4.1	Význam oceňování aktiv a dluhů	92
4.2	Zásady oceňování aktiv a závazků	94
4.3	Oceňovací základny	95
4.3.1	Historické náklady	97
4.3.2	Běžná cena	99
4.3.3	Běžná tržní hodnota	99
4.3.4	(Čistá) realizovatelná/vypořádací hodnota	100
4.3.5	Současná hodnota	101
4.3.6	Závěrem k oceňovacím základnám	101
4.4	Následné úpravy hodnoty aktiv	103
4.4.1	Přecenění dlouhodobých hmotných aktiv	103
4.4.2	Přecenění zásob	104
4.4.3	Snížení hodnoty aktiv	105
4.5	Oceňování podle direktiv EU	106
4.6	Oceňování versus uchování kapitálu podniku	108
4.6.1	Zjištění vývoje kapitálu	108
4.6.2	Vliv inflace na uchování finančního kapitálu	110
4.6.3	Uchování produkčního kapitálu	114
II	ZÁKLADNÍ SLOŽKY AKTIV A PASIV	117
5	DLOUHODOBÝ MAJETEK	119
5.1	Vymezení dlouhodobých aktiv	120
5.2	Dlouhodobý hmotný majetek	124
5.2.1	Náklady pořízení dlouhodobého hmotného majetku	124
5.2.2	Metody odpisů dlouhodobého hmotného majetku	125
5.2.3	Náklady na opravy a udržování	133
5.2.4	Prodej dlouhodobého hmotného majetku	134
5.3	Dlouhodobý nehmotný majetek	136
5.3.1	Vymezení nehmotného majetku	136
5.3.2	Amortizace nehmotného majetku	139
5.4	Některé specifické případy odpisování	140
5.4.1	Změny v odhadovaných veličinách	140

5.4.2	Odpisy za část roku	141
5.5	Úpravy účetního ocenění dlouhodobého majetku	142
5.5.1	Snížení hodnoty majetku	142
5.5.2	Přecenění majetku	143
5.6	Účetní a daňové odpisy	146
6	ZÁSoby	151
6.1	Hrubá marže a náklady prodaného zboží	153
6.2	Průběžný a periodický systém evidence zásob	154
6.3	Pořizovací náklady zboží	157
6.4	Základní metody oceňování zásob	158
6.4.1	Metoda individuálního ocenění	159
6.4.2	První do skladu, první ze skladu (FIFO)	159
6.4.3	Poslední do skladu, první ze skladu (LIFO)	161
6.4.4	Vážený aritmetický průměr	162
6.4.5	Zásada stálosti metod	163
6.4.6	Ocenění na bázi "nižší ze dvou hodnot"	163
6.5	Specifika zásob vlastní výroby	167
6.5.1	Historické náklady na bázi výrobních nákladů	167
6.5.2	Modely účetního zobrazení zásob vlastní výroby	169
7	POHLEDÁVKY, PENÍZE	175
7.1	Uznání výnosu	176
7.2	Ocenění tržby	179
7.2.1	Prodej za hotové a na obchodní úvěr	179
7.2.2	Obchodní slevy a vratky zboží	179
7.3	Peněžní prostředky (cash)	181
7.4	Prodej na obchodní úvěr	182
7.4.1	Měření neuhrazených pohledávek	183
7.4.2	Ocenění pohledávek	188
7.5	Podmíněná aktiva	189
7.6	Shrnutí	190
8	INVESTICE	193
8.1	Investování a investice	194
8.2	Všeobecný přehled o investicích	196
8.2.1	Cenné papíry úvěrového charakteru	197
8.2.2	Majetkové cenné papíry	199
8.3	Klasifikace investic	201
8.3.1	Krátkodobé investice v cenných papírech	202
8.3.2	Dlouhodobé investice	203
8.4	Oceňování investic	204
8.4.1	Okénko do minulosti	205
8.4.2	Novelizace standardů	208
8.4.3	Kritické poznámky k oceňování investic	210
8.4.4	Dodatek: příklady oceňování investic	214

9 ZÁVAZKY	221
9.1 Význam dluhů	222
9.2 Závazky v rozvaze podniku	224
9.2.1 Dlouhodobé/krátkodobé závazky	226
9.2.2 Krátkodobé závazky versus krátkodobá aktiva	230
9.2.3 Závazky jisté a podmíněné	231
9.3 Finanční závazky	233
9.3.1 Primární a derivátové finanční nástroje	234
9.4 Oceňování závazků	236
9.5 Více o dlouhodobých závazcích	237
9.5.1 Oceňování současnou hodnotou	237
9.5.2 Dlouhodobé dluhopisy z pozice emitenta	239
9.6 Stručně o leasingu	248
9.7 Dodatek ke kap. 9	252
10 VLASTNÍ KAPITÁL	257
10.1 Vymezení vlastního kapitálu	258
10.2 Vlastnické formy	261
10.2.1 Podnik jednotlivce	262
10.2.2 Partnerský podnik	262
10.2.3 Korporace	263
10.2.4 Složky vlastního kapitálu korporací	266
10.3 Základní kapitál	268
10.3.1 Kapitálové vklady	268
10.3.2 Více o akciích	270
10.3.3 Zvýšení základního kapitálu	272
10.3.4 Snížení základního kapitálu	275
10.3.5 Štěpení a konsolidace akcií	277
10.3.6 Vlastní akcie	279
10.4 Zadržené kumulované výtěžky	284
10.4.1 Výkaz zadržovaných kumulovaných výtěžků	285
10.4.2 Kumulované výtěžky a peníze (cash)	287
10.4.3 Dividendy	288
10.5 Přínosy a újmy vlastního kapitálu	291
11 ODLOŽENÉ A AKRUÁLNÍ POLOŽKY	295
11.1 Časové rozlišení	296
11.1.1 Odložené položky	298
11.1.2 Akruální položky	300
11.2 Rezervy	303
11.3 Závěrečná poznámka k části II	306
III VÝKAZY: OBSAH, OVĚŘOVÁNÍ, ANALÝZA	309
12 ROZVAHA	311
12.1 Komponenty účetního výkaznictví	312
12.1.1 Úplný soubor účetních výkazů	313
12.1.2 Poznámky k výkazům	314

12.1.3	Výroční zpráva	316
12.2	Rozvaha	317
12.2.1	Požadavky mezinárodních účetních standardů	318
12.2.2	Požadavky US GAAP	320
12.2.3	Požadavky Evropské unie	322
12.3	Výkaz o změnách ve vlastním kapitálu	324
13	VÝSLEDOVKA	327
13.1	Požadavky Mezinárodních účetních standardů	328
13.2	Požadavky US GAAP	331
13.3	Požadavky Evropské unie	333
13.4	Princip přiřazování nákladů výnosům	337
13.4.1	Provozní výsledek	337
13.4.2	Finanční a mimořádný výsledek	340
13.4.3	Přiřazování nákladů – obecné závěry	341
14	VÝKAZ PENĚŽNÍCH TOKŮ	343
14.1	Charakteristika výkazu	344
14.2	Vykazování toků z provozní činnosti	349
14.2.1	Přímá metoda	349
14.2.2	Nepřímá metoda	349
15	KONSOLIDOVANÉ ÚČETNÍ VÝKAZY	357
15.1	Podstata konsolidace	358
15.2	Východiska konsolidace účetních výkazů	359
15.3	Míra vlivu	361
15.3.1	Konsolidační pravidla a rozvahový den	365
15.4	Metody konsolidace	366
15.4.1	Metoda plné konsolidace	366
15.4.2	Ekvivalenční metoda	367
15.4.3	Metoda poměrné konsolidace	367
15.5	Příklad k osvětlení metod konsolidace	370
15.5.1	Zadání příkladu	370
15.5.2	Vypracování příkladu	371
15.5.3	Závěrečné poznámky k příkladu	374
16	AUDIT ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	377
16.1	Podstata auditu účetních výkazů	378
16.1.1	Auditing, audit a jeho druhy	378
16.1.2	Význam auditu účetních výkazů	381
16.2	Auditorská profese	382
16.2.1	Vznik, organizace a regulace	382
16.2.2	Regulace auditorské profese	383
16.3	Etické normy	384
16.4	Riziko v auditorské činnosti	387
16.5	Auditorské postupy	388
16.6	Zpráva auditora	391
16.6.1	Struktura a obsah zprávy	391
16.6.2	Výrok auditora	392

17 VÝKAZNICTVÍ MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ	395
17.1 Charakteristika malých a středních podniků	396
17.2 Podpora malého a středního podnikání v EU	397
17.3 Mezinárodní harmonizace MSP	398
17.3.1 Koncept výkaznictví pro malé a střední podniky	399
17.3.2 Účetní standardizace úrovně II	400
17.3.3 Účetní standardizace úrovně III	403
18 FINANČNÍ ANALÝZA	409
18.1 Smysl a potřeba finanční analýzy	410
18.1.1 Funkce a cíle finanční analýzy	410
18.1.2 Role finanční analýzy ve finančním řízení podniku	411
18.1.3 Externí zájemci o finanční analýzu	414
18.2 Zdroje dat pro finanční analýzu	415
18.3 Základní přístupy k finanční analýze	417
18.3.1 Klasifikace metod	417
18.3.2 Ukazatele extenzivní a intenzivní	423
18.4 Přehled jednoduchých metod finanční analýzy	424
18.5 Co nabízejí vyšší metody finanční analýzy	427
18.6 Více o poměrových ukazatelích	429
18.6.1 Klasifikace ukazatelů	429
18.6.2 Interpretace ukazatelů a tzv. doporučené hodnoty	438
18.6.3 Soustavy poměrových ukazatelů	442
18.6.4 Ukazatele kapitálového trhu	443
19 ETICKÉ PROBLÉMY V ÚČETNICTVÍ	449
19.1 Etika v účetní profesi	450
19.1.1 Etika, morálka a jejich projev v účetnictví	450
19.1.2 Vliv prostředí na etiku účetní profese	451
19.2 Kodex profesionálního chování	455
19.3 Falšování účetních výkazů	461
19.3.1 Okolnosti vedoucí k falšování	462
19.3.2 Techniky falšování	463
19.3.3 Jeden příklad za všechny: kolaps společnosti ENRON	466
19.3.4 Jak dál?	470
ČEZ: finanční část výroční zprávy	475
Základní literatura	499
Klíčová slova s anglickými ekvivalenty	503
Rejstřík	509